

Energiedeskundige Rob Jacobs uit Groningen blijft zich verbazen dat bedrijven nog steeds onnodig veel energie verbruiken. Ondernemers hebben daar te weinig belangstelling voor, klaagt ook de Nationale Rekenkamer. Hessels Zeefbanden in Heiligerlee zet wel stappen in de verduurzaming. Wat zijn de vijf belangrijkste maatregelen die het bedrijf neemt?

Zo bespaart Hessels Zeefbanden tienduizenden kuub aardgas

TEKST JOHN GEIJP
FOTO'S HUISMAN MEDIA

De Groningse energie-expert Rob Jacobs verbaast zich er al jaren over. De bedrijven doen zichzelf tekort, stelt hij. „Ik zie continu verspilling. Het ontbreekt ze aan kennis.” Hij ziet dat zelfs in prestigieuze, als duurzaam gepresenteerde nieuwe bedrijfsgebouwen cruciale denkfouten zijn gemaakt die het energieverbruik onnodig stuwen.

Hij noemt als voorbeeld een nieuw distributiecentrum van een niet nader te noemen grootgrutter. Daar zijn de vriescellen direct tegen de zuidgevel gebouwd, waardoor de vriesinstallatie onnodig hard moet werken om ook de zonnewarmte te verdrijven.

Met betrekkelijk eenvoudige maatregelen kunnen bedrijven grote bedragen op energie besparen, zegt Jacobs. Hessels Zeefbanden in Heiligerlee is daarmee bezig. Het familiebedrijf is in zijn 63-jarig bestaan fors gegroeid. Dat is af te zien aan de bebouwing

van de onderneming.

Hessels verhuisde niet lang na de oprichting in 1961 van de Provincialeweg, tegenover de Klokkengieterij, naar de huidige locatie aan de Halteweg. Daar nam het bedrijf een bestaand bedrijfspand in gebruik. Met de groei van het bedrijf, had het ook steeds meer vierkante meters nodig.

Anno 2024 beschikt de onderneming in Heiligerlee over 11.000 vierkante meter bedrijfsruimten. Ruim drie jaar geleden werd nog een nieuw magazijn gebouwd, de zesde hal. Met de ingebruikname, legt algemeen directeur Jaron Hessels uit, begon een geleidelijke stroomlijning van de productie.

„Door de nieuwbouw kwam het oude magazijn vrij. Dat kon opnieuw worden ingericht. Daardoor ontstond de mogelijkheid afdelingen te verplaatsen zodat er een logistiek logischer lijn in het productieproces komt. Daar komt ook de aanschaf van nieuwe machines bij kijken. We willen daarbij ook kijken naar het werkklimaat.”

Daar kwam bij dat het langjarige energiecontract van het bedrijf

**15.000
zeefbanden
per jaar naar
41 landen**

Hessels Zeefbanden is opgericht in 1961. Het wordt geleid door de derde generatie: Jaron Hessels, Esther Hessels en Jan Jager. Jaron is sinds 2004 werkzaam in het bedrijf, werd in 2011 mede-eigenaar en is sinds 2020 algemeen directeur. Hessels Zeefbanden maakt transportbanden voor alle soorten knolgewassen, zoals aardappelen, uien, wortelen en bieten. Voornaamste afnemers zijn fabrikanten van rooimachines. Vervangende zeefbanden gaan ook naar mechanisatiebedrijven, loonwerkers en handelaren. Per jaar vinden zo'n 15.000 zeefbanden, waarvan 10.000 met een unieke maat, hun weg naar 41 landen. Het bedrijf in Heiligerlee telt 125 medewerkers. Daarnaast heeft Hessels Zeefbanden een fabriek in België, waar nog eens 25 mensen werken. Die is ontstaan uit twee bedrijven die Hessels in 2006 en 2016 overnam. Verder heeft het bedrijf verkoopkantoren in Frankrijk en Duitsland. In andere landen wordt het vertegenwoordigd door agentschappen. Hessels Zeefbanden won in 2022 de Ondernemersprijs Oost-Groningen, een jaar later werd het bedrijf genomineerd voor de provinciale ondernemersprijs.

Rob Jacobs (links) en Jaron Hessels tussen de 700 zonnepanelen op het dak van het nieuwe magazijn.

Jaron Hessels met enkele zeefbanden waarvan het bedrijf er jaarlijks 15.000 produceert.

'Ik zie bij bedrijven continu verspilling. het ontbreekt ze aan kennis'

eind dit jaar afloopt. Hessels: „En de energieprijzen zijn flink omhooggegaan. Dus we dachten: We moeten ook naar onze energie kijken. Het idee was daarbij: we gaan zonnepanelen plaatsen. Via collega-ondernemers kwamen we bij Rob terecht voor advies. Die zei: 'Zonnepanelen plaatsen is een mooi idee, maar als laatste stap in het proces. Je moet eerst je energieverbruik omlaag brengen, onder meer door te isoleren.' We zijn door hem op een andere manier naar ons energieverbruik gaan kijken.”

Net als in de stroomlijning van de productie, worden ook de investeringen in de energiebesparende maatregelen stapsgewijs gedaan. In hal 5, het oude magazijn, is in de nieuwe situatie ook een deel van de productie (expeditie en draaiërij) terecht gekomen en hebben medewerkers er ook hun werkplek gekregen. Dit betekent dat in de nieuwe situatie een hal extra moet worden verwarmd. Hal 6, het nieuwe magazijn, hoeft niet te worden verwarmd en is zo 'up-to-date' opgeleverd zodat verduurzamingsmaatregelen er niet nodig zijn.

Jacobs: „Het verbruik zat op zo'n 50.000 kubieke meter gas per jaar. Nu er een extra hal verwarmd moet worden, zou dat zonder de maatregelen zo'n 55.000 tot 60.000 kubieke meter zijn geworden. Het is heel moeilijk om dat heel precies te zeggen, maar ik verwacht dat als alle werkzaamheden zijn uitgevoerd we uiteindelijk op een verbruik van 20.000 tot 25.000 kubieke meter komen. Energetisch gezien is het denk ik mogelijk dat het bedrijf

helemaal van het gas af gaat. Maar of dat financieel-economisch uit kan, durf ik nu nog niet te zeggen.”

Hessels vertelt 'tonnen' te investeren in de energiebesparende maatregelen. „Voor sommige veranderingen krijgen we ook bijdragen van de overheid.”

Hij verwacht de investeringen in een jaar of tien terug te verdienen. Maar op onderdelen betalen ze zichzelf veel eerder terug, blijkt als we de vijf belangrijkste ingrepen op een rijtje zetten.

1. DAKISOLATIE

De eerste stap is de isolatie van de daken, eerst van hal 4 en 5, later van hal 2 en 3. „Het eerste warmteverlies loopt via de daken”, zegt Jacobs. „Op de daken komt een 10 centimeter dikke laag PIR, een isolatieschuim. Die werkt in de winter, maar ook in de zomer. Dan houdt het warmte tegen. Om die reden is de bitumenlaag die erop ligt, grijs in plaats van zwart. Dat voorkomt dat het in de hal te

warm wordt. „Klimaatbeheersing is niet alleen in de winter, maar ook in de zomer nodig, zegt Hessels”.

2. RESTWARMTE WINNEN

De stroomlijning van de productie, bood mogelijkheden voor het gebruik van restwarmte. Hessels had vanwege de groei een nieuwe tweede luchtcompressor nodig. Nu zijn beide exemplaren geplaatst in hal 5. De warmte die de oude compressor afgaf, werd altijd via een pijp naar buiten 'geblazen'.

Nu hebben beide compressoren in de afvoerpipen een klep, waarmee in de winter de gratis restwarmte de hal in wordt gebracht. Daardoor hebben de medewerkers van de expeditie en de draaiërij een aangenaam werkklimaat. Jacobs: „Daar waren anders een of twee heaters voor nodig geweest. Dat kost je al gauw iets van 15.000 euro en een jaarverbruik van zo'n 8000 kubus gas.”

Netcongestie beperken

Energie besparen kan ook helpen de problemen met netcongestie te beperken. Om te verduurzamen, proberen bedrijven steeds meer van het aardgas af te gaan. Daarvoor hebben ze meer elektriciteit nodig. Die kunnen ze door onvoldoende capaciteit van het netwerk vaak niet geleverd krijgen. De wachttijd voor een zwaardere aansluiting duurt doorgaans vele jaren. Dat probleem kan deels of geheel opgelost worden, zegt energiekundige Rob Jacobs, door het energieverbruik te verminderen en beter te spreiden.

3. NIEUWE GASAANSLUITING

Besparen op energiekosten kan ook heel eenvoudig zijn. Hessels had een gasaansluiting voor grootverbruikers. Jacobs rekende uit dat het bedrijf kan volstaan met een aansluiting voor kleinverbruikers, die per jaar 2000 euro minder aan vastrecht kost. Hessel: „Voor die vervanging was een investering nodig van 4500 euro. Die heb je in twee jaar terugverdiend.”

4. GEVELISOLATIE

De gevels van de oudste hallen waren voorzien van damwandplaten met een isolerend laagje glaswol. Die zijn en worden vervangen door zogeheten sandwichplaten met een 12 centimeter dikke PIR-laag. Hessels: „Wat dat qua energie oplevert, is natuurlijk moeilijk te zeggen. Maar wat ook meespeelt: het geeft ons bedrijf weer een mooie, moderne en professionele uitstraling. Dat hoeft niet zozeer snel terugverdiend te worden. Het is ook voor de medewerkers fijn als het er gewoon weer mooi uitziet.”

5. ZONNEPANELEN

De daken bleken sterk genoeg om na het aanbrengen van de dakisolatie ook zonnepanelen te kunnen dragen. Het dak van de nieuwe hal 6 was er direct stevig genoeg voor. Daarop liggen nu 700 panelen. Er komen nog eens 400 panelen op de daken van de oudere gebouwen, die de komende maanden eerst geïsoleerd en van nieuw grijs dakleer worden voorzien.

Het bedrijf heeft veel stroom nodig. Het metaal voor de zeefbanden wordt voor een deel van de bewerking gloeiend heet gemaakt door middel van inductie. Hessels: „Van alle elektriciteit die de panelen produceren, gebruiken we zelf 90 procent. Alleen in het weekend leveren we terug. Ik verwacht dat de zonnepanelen in zo'n vier jaar zijn terugverdiend.”

Het bedrijf heeft recent nog een nieuwe, kleine stap in de elektrificatie gemaakt. Hessels: „Wij hadden altijd een dieselmotor. Daarmee werden alleen heel kleine afstanden afgelegd. De dealer zei dat een dieselmotor daarvoor niet geschikt is. Die moet af en toe een flinke afstand afleggen om de motor schoon te houden. Nu hebben we een elektrische bus gekocht. Die kunnen we opladen met een deel van de stroom die we anders in het weekend terug leveren.”

Deze metalen staven voor de zeefbanden worden bewerkt wanneer ze door inductie gloeiend heet zijn gemaakt.